

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bedrijventerrein De Haven Noordwest Drachten
en de aanvulling daarop

10 september 2003

1275-79

ISBN 90-421-1180-1
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER	2
2.1 Algemeen.....	2
2.2 Toelichting op het oordeel	3
3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN ...	3
3.1 Externe veiligheid.....	3
3.2 Nautische veiligheid.....	4
3.3 Inrichting bedrijventerrein	4

1. INLEIDING

De gemeente Smallingerland heeft het voornemen een haven voor de binnenscheepvaart aan te leggen. De geplande haven zal toegankelijk zijn voor binnenvaartschepen tot en met CEMT-klasse IV¹. De haven is voorzien op het bedrijventerrein 'De Haven Noord-West' in Drachten. Voor de aanleg van de haven is een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk.

Bij brief van 15 mei 2003² heeft de gemeente Smallingerland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 16 mei 2003 ter inzage gelegd³.

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁴ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft voor haar advies kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁵, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁶, zoals vastgesteld op 6 mei 2003;
- op eventuele onjuistheden⁷;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁸.

Bij toetsingen volgt de Commissie een getrapte werkwijze: eerst inventariseert ze of het MER voldoet aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen, daarna beoordeelt ze de ernst van de tekortkomingen. Alleen als naar de mening van de Commissie informatie zou ontbreken om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit wordt gesproken van een *essentiële tekortkoming*. Dan adviseert de Commissie om het MER aan te vullen. Overige tekortkomingen vermeldt ze alleen voor zover ze kunnen worden voorzien van duidelijke aanbevelingen. Zo beperkt de Commissie zich tot hoofdzaken.

De Commissie heeft bij de toetsing aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen tussentijds een tekortkoming geconstateerd, die zij essentieel achtte voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Daarom heeft de Commissie de gemeente Smallingerland gead-

¹ Een schip behorend tot CEMT-klasse IV heeft een laadvermogen dat varieert van 1000 tot 1500 ton.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2. Het bevoegd gezag heeft verzocht de bespreking van het eindconcept van het advies voor richtlijnen uit te stellen, waardoor het advies pas na het einde van de wettelijke adviestermijn uitgebracht kon worden.

⁴ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁵ Zie bijlage 4.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁸ Wm, artikel 7.10

viseerd de initiatiefnemer om extra informatie te vragen. Deze informatie is op 27 juni 2003 aan de Commissie ter beschikking gesteld en vervolgens bij de beoordeling betrokken. De Commissie beveelt aan om dit stuk ten spoedigste openbaar te maken doch uiterlijk bij de standpuntbepaling over de herziening van het bestemmingsplan.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie aanwezig is in het MER en de Aanvulling hierop** om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming over de herziening van het bestemmingsplan.

Op één onderdeel ontbrak aanvankelijk in het MER de essentiële informatie. Het ging om de mogelijkheid om de doelstelling geheel of gedeeltelijk te realiseren door een herschikking van, niet aan de haven gebonden, bestaande activiteiten op het huidige haventerrein. Uit oogpunt van efficiënt ruimtegebruik zou dit potentieel belangrijke (milieu-)voordelen kunnen hebben.

De Commissie heeft tussentijds de gemeente Smalingerland geadviseerd de initiatiefnemer in een Aanvulling een overzicht te presenteren van:

- de aard van de activiteiten: haven of niet-haven gebonden;
- de kadelengtes en kaveloppervlakten ingenomen door de niet-haven gebonden activiteiten;
- de mate waarin de doelstelling geheel of gedeeltelijk gerealiseerd kan worden door het verplaatsen van niet-haven gebonden activiteiten⁹, en
- de kosten¹⁰ verbonden aan het verplaatsen van niet-haven gebonden activiteiten, dit in verband met een beoordeling van de realiteitswaarde ervan.

Tevens is geadviseerd om aan te geven hoe gewaarborgd wordt dat zich langs de nieuwe haven alléén havengebonden bedrijven vestigen, en niet zoals op het huidige haventerrein ook diverse niet-haven gebonden bedrijven.

De Aanvulling voorziet in voldoende mate in de benodigde informatie. Paragraaf 2.2 van dit advies geeft hierop een toelichting.

Het MER bevat een goede samenvatting en helder kaartmateriaal en is daardoor toegankelijk voor een breed publiek.

In het MER wordt gesproken over een mogelijke toekomstige uitbreiding van het Industrieterrain 'de Haven' in noordelijke richting¹¹. De gemeente Smalingerland heeft mondeling aangegeven dat naar verwachting genoemde uitbreiding niet binnen tien jaar gerealiseerd zal worden. Dit omdat op relatief

⁹ Gegeven hun kadelengtes en kaveloppervlakten. Ingegaan diende te worden op de beschikbaarheid van terreinen elders en de mate waarin en onder welke condities bedrijven (eventueel) hun medewerking willen verlenen aan bedrijfsverplaatsing.

¹⁰ Daarbij volstond een globale inschatting van de kosten verbonden aan bedrijfsverplaatsing. Deze kosten dienen afgezet te worden tegen de kosten verbonden aan het realiseren van het onderhavige initiatief.

¹¹ Blz. 22 van het MER.

korte termijn voldoende nieuw bedrijventerrein aan de zuidkant van Drachten beschikbaar komt. De Commissie is er bij haar advies van uitgegaan dat het plan voor uitbreiding in noordelijke richting zoals genoemd in het MER op dit moment geen formele status heeft en daarom los gezien moet worden van het realiseren van het onderhavige initiatief.

2.2 Toelichting op het oordeel

In het MER ontbrak informatie over de mogelijkheden om de doelstelling geheel of gedeeltelijk te realiseren via beschikbaarheid van bestaande, met name niet-haven gebonden activiteiten. In de Aanvulling geeft de initiatiefnemer aan dat:

- het overgrote deel van de huidige bedrijven havengebonden zijn en dat er daarom voor de gemeente Smallingerland slechts in zeer beperkte mate mogelijkheden bestaan om, door middel van terugkoop en herbestemming, terrein voor havengebonden activiteiten te winnen;
- het goedkoper is om een nieuwe haven aan te leggen dan om bedrijven uit de bestaande haven te verplaatsen¹².

Hiermee is afdoende aangegeven dat de doelstelling van de initiatiefnemer slechts in zeer beperkte mate gerealiseerd kan worden via het beschikbaar maken van bestaande activiteiten.

In de Aanvulling is aangegeven dat in het bestemmingsplan het plangebied zal worden verruimd tot de naastliggende terreinen en het havengebonden gebruik als bestemming zal worden opgenomen. Hiermee is afdoende gewaarborgd dat zich langs de nieuwe haven alléén havengebonden bedrijven vestigen.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

3.1 Externe veiligheid

Met betrekking tot de externe veiligheid wordt in het MER verwezen naar olie lekkage ten gevolge van een aanvaring. Andere vormen van risico's, bijvoorbeeld bij op- en overslag, worden niet nader uitgewerkt. Gezien de mogelijke plaatsing van bedrijven tot en met categorie 5 kan ook overslag van gevaarlijke stoffen plaatsvinden. De Commissie beschouwt dit niet als een essentiële tekortkoming daar momenteel nog onvoldoende inzicht bestaat over de aard en de mate van op- en overslag van gevaarlijke stoffen, en voldoende waarborgen hiervoor geboden kunnen worden bij de toewijzing van de gronden en bij vergunningverlening.

¹² In de Aanvulling op het MER wordt dit geformuleerd als 'de verplaatsing van bedrijven ten opzichte van het tekort op de investeringen in de nieuwe haven weegt niet op tegen het tekort op de exploitatie van terreinen aan de nieuwe haven'.

| De Commissie beveelt aan, op het moment dat er meer duidelijkheid bestaat over de aard en mate van overslag van gevaarlijke stoffen, een calamiteitenplan op te stellen waarin maatregelen ter vermindering van de risico's ervan uitgewerkt worden¹³.

3.2 Nautische veiligheid

De nautische veiligheid is in het MER in beeld gebracht. Echter, de verkeerssituatie van de haveninvaart aan de overzijde ter hoogte van de boerderij aan de Legauke lijkt slecht. De richting haven varende beroepsschepen en de jachten die richting Drachten varen hebben beperkt zicht op elkaar.

| De Commissie adviseert de veiligheid beter in beeld te brengen en waar nodig een overzicht te geven van alternatieve mogelijkheden om de veiligheidssituatie te verbeteren. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het plaatsen van spiegels, het verwijderen van zichtbelemmerende beplanting, en het minder haaks op de haven aan laten varen van de beroepsschepen waardoor deze eerder zichtbaar zijn.

3.3 Inrichting bedrijventerrein

De herziening van het bestemmingsplan betrof tot op heden alléén de haven inclusief de bijbehorende kade. De inrichting van het bedrijventerrein werd niet met de herziening vastgelegd. De gemeente heeft in de Aanvulling echter aangegeven dat in het bestemmingsplan het plangebied zal worden verruimd tot de naastliggende terreinen. Daarmee wordt het noodzakelijk ook informatie te geven over de voorziene inrichting van het bedrijventerrein.

| De Commissie adviseert daarom een inrichtingsplan op te stellen en bij de ontwikkeling ervan, naast de gebruikelijke onderwerpen, speciaal aandacht te besteden aan:

- de mogelijkheden om kavelgrenzen met de bijbehorende elzensingels te behouden of te herstellen;
- de mogelijkheden de grondwal van meer natuurlijke oevers te voorzien;
- de maatregelen die getroffen kunnen worden voor het (beter) benutten van het bedrijventerrein als foerageergebied voor vleermuizen.

¹³ Het calamiteitenplan kan eventueel in samenspraak worden opgesteld met het Waterschap.